

Toimenpideoite TPA 33/2016 vp

Arja Juvonen ps

Toimenpideoite hoitotyön eettisten periaatteiden ja hoitokärsimysteeman sekä ennalta ehkäisevien toimien sisällyttämisestä Asiakas- ja potilasturvallisuuden toimintaohjelmaan

Eduskunnalle

STM julkaisi vuonna 2009 Edistämme potilasturvallisuutta yhdessä, Suomalainen potilasturvallisuusstrategia 2009—2013 -ohjeistuksen, jonka tarkoituksena on ollut parantaa potilasturvallisuutta, ennakoita erilaisia potilasvahinkotapahtumia, raportoida ja oppia vaaratapahtumista ja huomioida potilasturvallisuus terveydenhuollon tutkimuksissa ja opetuksessa. Potilasturvallisuusstrategia on ollut tarpeellinen ja hyvin merkittävä työkalu sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja riskien hallinnassa ja yhtenäisen potilaskulttuurin syntymisessä. Potilasturvallisuus on nostettu sosiaali- ja terveysministeriössä keskeiseksi tavoitteeksi, sillä potilasturvallisuus on terveyden- ja sairaanhoidon laadun perusta.

Olen jättänyt kirjallisen kysymyksen potilasturvallisuusstrategiasta, joka koski hoitokärsimysteeman unohtumista potilasturvallisuuskeskustelusta (KK 1109/2014 vp), sekä toimenpideoitteen hoitokärsimysteeman sisällyttämisestä Edistämme potilasturvallisuutta yhdessä -ohjeistukseen ja strategiaan (TPA 55/2014 vp). Nostin tässä yhteydessä esiin, että potilasturvallisuudesta ja potilasvahingoista puhuttaessa unohdetaan hyvin usein potilaan tai/ja hänen läheisensä kokema inhimillinen kärsimys, jota vahingosta ja sen seuraamuksista aiheutuu.

Hoitokärsimystä voi esiintyä kaikilla terveydenhuollon osa-alueilla, ja siitä tulisikin puhua avoimesti ja häpeilemättä aivan samoin kuin potilasvahingoista potilasturvallisuusstrategian mukaisesti tehdään. Kirjallisessa kysymyksessä kysyin ministeriltä, mitä hallitus aikoo tehdä, jotta hoitokärsimys ja ennaltaehkäisy saataisiin sisällytettyä Parannetaan potilasturvallisuutta yhdessä -strategiaan.

Vastauksessa kerrottiin strategian olevan päivitettävänä, ja sen oli tarkoitus valmistua loppukeväästä 2015. Tuolloin lupauduttiin siihen, että tulevassa strategiassa tullaan huomioimaan myös potilaan ja hänen läheisensä kokema inhimillinen kärsimys. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistus (sote-uudistus) on sittemmin viivästyttänyt strategian valmistumista. Saamani tiedon mukaan Potilasturvallisuusstrategiaa päivitetään nimellä Asiakas- ja potilasturvallisuus -toimintaohjelma.

Potilaan kokonaisvaltainen hoito on monella tavalla merkityksellistä. Potilaan kohtaaminen on keskeinen työkalu potilaan sairauksien hoitamisessa. Noin neljäsosa kanteluista aluehallintoviranomaisille käsittelee terveydenhuollon ammattihenkilön käytöstä. Potilaan tarpeiden ohittami-

Toimenpideoite TPA 33/2016 vp

nen sekä potilaan oman kokemuksen ja hänen oikeuksiensa vähättely, on paitsi loukkaavaa myös vastoin ammattihenkilöiden omia ja yhteisiä eettisiä velvoitteita sekä vastoin olemassa olevaa potilaiden oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä.

Potilaan kärsimyksen kohtaamisessa korostuvat sekä terveydenhuollon että koko yhteiskuntamme arvot. Potilaan kuuleminen ja kuunteleminen edellyttävät ammattitaitoa ja aikaa, aitoa empatiakykyä sekä potilaan asemaan asettautumista. Kuolevan potilaan hoidossa nämä korostuvat. Yhteiskuntamme arvo mitataan siitä, miten hoidamme elämän ääri rajoilla olevia potilaita.

Lisäksi kärsimys ja sen lievittäminen huomioidaan terveydenhuollon ammattihenkilön koulutuksessa. Haastavuudestaan huolimatta asia kuuluu terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattiosaamiseen. Siksi sen tulee olla keskeinen koulutuksen ja keskustelun aihe suomalaisen terveydenhuollon kaikilla tasoilla.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin Edistämme potilasturvallisuutta yhdessä -strategian päivittämiseksi siltä osin, että siinä huomioidaan myös hoitotyön eettiset periaatteet sekä hoitokärsimysteema ja siihen esitetään toimenpiteitä hoitokärsimyksen havaitsemiseksi sekä ennalta ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi suomalaisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Helsingissä 16.9.2016

Arja Juvonen ps